

**Pilootprojekt esmatasandi tervishoiuteenuse osutaja leidmiseks Raplas
perioodiks 01.09.2024–31.08.2027**

1. Olukorra kirjeldus, sihtrühm, eesmärk ja tulemused

1.1 Olukorra kirjeldus

Lähtuvalt seadusandlusest on tänane perearsti korraldus nimistupõhine. Nimistule kinnitatakse perearst, kes koos meeskonnaga osutab teenust oma nimistu patsientidele kas oma äriühingu kaudu või liitudes mõne olemasoleva äriühinguga. Viimastel aastatel on nimistutele uute perearstide leidmine muutunud järjest raskemaks ja hetkel on ilma kindla perearstita ehk asendusarstiga 78 nimistut, mis on ligikaudu 10% nimistutest. Hetkel teenindab 35 perearsti asenduses olevat nimistut lisaks enda põhিনিimistule ning nendest 3 asendab lisaks talle kinnitatud nimistule rohkem kui 1 asenduses olevat nimistut.

Pensionieas perearstide arv kasvab kiiresti ning lähiaastatel võib nimistuga lõpetada ligi 300 tohtrit, mis on kõikidest perearstidest ligikaudu 40%.

Samal ajal ei ole noorte perearstide pealekasv piisavalt kiire, et asendada kõiki pensionile minevaid arste. 4 aasta jooksul tuleb maksimaalselt juurde 120 perearsti, kuid ainult pooled lõpetajatest soovivad nimistut üle võtta. Lisaks soovivad noored perearstid tööle asumisel tihti paindlikumaid lahendusi, võimalust pühenduda rohkem arstitööle, panustada vähem aega administratiivsele tegevusele ja ei soovi olla ise alustades ettevõtjaks.

Selleks, et eespool toodud olukorras tagada kõikides piirkondades esmatasandi arstiabi, tuleb leida tänasest erinevaid mudeleid teenuse osutamiseks.

RAPLA PEREARSTIKESKUS OÜ koosseisu kuulub käesoleval hetkel 7 nimistut. Nendest nimistutest 5 on ilma omanikuta ehk antud asendamiseks. Asendusnimistud on:

- N0601 – 1921 isikut, asendab alates 02.01.2024 Ingrid Kirs (seotud lisaks ühe asutusega); meeskonnas töötab kolm pereõde (üks pereõde on seotud tervishoiutöötajate registri (MEDRE) andmetel lisaks 1 asutusega). Asendusperioodi lõpp 31.12.2024;
- N0616 – 1818 isikut, asendab alates 31.12.2016 Argo Lätt; meeskonnas töötab 3 pereõde. Asendusperioodi lõpp 31.12.2024. Perearst on seotud tervishoiutöötajate registri (MEDRE) andmetel lisaks veel kolme asutusega;
- N0617 – 2016 isikut, asendab alates 01.04.2023 Maarika Kull; meeskonnas on 2 nimistu juures töötavat õde ning mõlemal õel on retseptiõigus. Asendusperiood lõppes dr Kullil 31.03.2024. Asenduse võttis dr Kullilt üle RAPLA PEREARSTIKESKUS OÜ, asendamise lõpuks märgitud 30.06.2024;
- N0618 – 1810 isikut, asendab alates 01.07.2023 Tarmo Palmsaar, meeskonnas töötab 2 pereõde. Asendusperioodi lõpp 30.04.2024. Tarmo Palmsaar õpib residentuuris ning asenduse võtab temalt üle RAPLA PEREARSTIKESKUS OÜ, kus avalduses on märgitud asendamisperioodi lõpuks 31.08.2024;
- N0843 – 1457 isikut, asendab alates 01.03.2024 Merilin Mitt; meeskonnas nimistu juures töötab 2 perearsti kutsega arsti (üks nendest on tervishoiutöötajate registri (MEDRE) andmetel seotud lisaks 1 asutusega), 3 pereõde, neist 1 retseptiõigusega. Asendusperioodi lõpp 31.05.2024 ehk kaks kuud hiljem. Asenduse lõppedes võtaks nimistu teenindamise 01.06.2024 seisuga üle RAPLA PEREARSTIKESKUS OÜ.

Juhul, kui nimistutele asendajaid ei leia, jääb Rapla perearstikeskusele asendada kolm ilma perearstita nimistut. Hetkel on Rapla perearstikeskuses puudu arstiresursist ning Tervisekassa eesmärgiks on leida võimalikult pikaajaline koostöö teenuseosutajaga, kes tagaks antud piirkonnas viibivatele inimestele stabiilse esmatasandi arstiabi kättesaadavuse ning läbi selle väheneks ühtlasi ka Rapla Tervisekeskuse personali töökoormus. Nimistutel N0617 (aastatel 2022-2024 on vormistatud kolm asendust), N0618 (asenduses alates aastast 2020, aastatel 2023-2024 vormistatud kolm asendust) ja N0843 (2024. aastal vormistatud kolm asendusega seotud otsust) olnud viimastel aastatel korduvalt

lühiajalisi asendusi ning koostöös Rapla perearstikeskusega on Tervisekassa proovinud leida tekkinud olukorrale erinevaid lahendusi. Ühe võimaliku lahendusena pakuti 2024.aasta kevadel Rapla perearstikeskusele võimalust osaleda digikliiniku pilootprojektis, mille eesmärk on lahendada patsientide pöördumisi läbi digikliiniku koostöös välispartneriga. Pöördumised, mis ei vaja kontaktvastuvõttu, oleks lahendatud digikliiniku arsti või õe abiga kaugvastuvõtu teel. Selle tulemusena vähenenuks potentsiaalselt Rapla perearstikeskuse personali töökoormus, mis võimaldanuks potentsiaalselt teenindada ära kõikide nimistute patsiendid vähesema kohapealse arstiressursiga ning keskenduda keerulisemate tervisemuredega patsientidele, kes vajavad kontaktvastuvõttu. Selline lahendus ei olnud Rapla perearstikeskuse nägemus, kuidas edasi liikuda. Rapla perearstikeskus soovis Tervisekassalt lisarahastust, et suurendada õenduspersonali ja kliiniliste assistentide töökohtade arvu ja lisaks soovis kõikide nimistute asendusarstidele ka nn kaugusetasu kood 3087 alusel. Tervisekassa antud ettepanekuga ei nõustu, kuna Raplas on puudu peamiselt arstiressursist.

1.2 Sihtrühm

Pilootprojekti sihtrühmaks on Rapla piirkonna perearstide N0617, N0618 ja N0843 nimistutesse kuuluvad isikud või teised piirkonnas viibivad isikud, kes vajavad perearstiabi õigusaktides kehtestatud ulatuses.

1.2 Eesmärk ja oodatavad tulemused

Pilootprojekti eesmärgiks on leida üks tervishoiuteenuse osutaja, kes pakub asendusteenust Rapla valla kolmele nimistule (N0617, N0618, N0843) alates **01.09.2024** ja tagab õigusaktides ning lepingus kokkulepitud perearstiabi kättesaadavuse ja kvaliteedi, kasutades uudseid digilahendusi ja paindlikku tööjaotust.

Erinevalt tavapärasest perearstikeskuse töökorraldusest, kus teenuse osutamine on nimistupõhine, osutatakse antud pilootprojekti käigus teenust ühtse meeskonnana kõikidele nimistute patsientidele, seejuures jõuavad vaid komplekssemat käsitlust vajavad patsiendid perearsti konsultatsioonini. Enam kasutatakse üldarstide ressursi lihtsamate pöördumiste käsitlemiseks.

Teenuseosutaja meeskonna moodustab üks perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, üldarstid (kel pole perearsti kutse omandatud ega konkursil osalemise ajal omandamisel), õed ja kliinilised assistendid. Teenuseosutaja kohustus on tagada vajaliku meeskonna olemasolu kogu projekti jooksul. Piloodis olevate nimistutega töötav perearst ei tohi olla samal ajal perearstiks või asendusteenuse pakkujaks teisele nimistule.

Teenuseosutaja tagab hiljemalt **01.10.2024** teenuse osutamise esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses, sõlmides Tervisekassaga vastava lepingu lisa.

Pilootprojekti käigus kogub Tervisekassa tagasisidet teenuseosutajalt, patsientidelt, teenuseosutaja meeskonnalt, kohalikul omavalitsuselt ja sidusraviasutustelt, et analüüsida teenusumudeli osapoolte kogemust uutel põhimõtetel rakendatud teenuse osutamise korralduse kohta. Kogutud infot analüüsides saab Tervisekassa teha Sotsiaalministeeriumile ettepanekuid seadusemuudatuste tegemiseks, et perearstiabi teenuste korraldust täiendada.

Pilootprojekti tulemusena selgub, millistel tingimustel on võimalik ühe perearsti kohta patsientide arvu tõsta, säilitades seejuures perearstiabi teenuse kvaliteet.

2. Projekti juhtimine, meeskond – nende ülesanded ja finantseerimine

Pilootprojekti eest vastutab Tervisekassa perearstiabi teenuse meeskond, välisteks partneriteks Sotsiaalministeerium ja Eesti Perearstide Selts. Terviseametit on projekti sisust informeeritud.

2.1. Tervisekassa roll

- Koostada projektiplaan ja ajakava
- Koostada ja sõlmida projekti rahastamise leping
- Korraldada konkurss asendusteenuse pakkuja leidmiseks
- Projekti rahastamine
- Koostöös teenuseosutajaga projekti kommunikatsiooni korraldamine
- Projekti ajakavast kinnipidamise jälgimine, et tagada õigeaegsed projekti tegevused lähtuvalt projektiplaanist
- Lähtuvalt projekti tulemustest ettepanekute tegemine seadusandluse muudatusteks

2.2 Tervishoiuteenuse osutaja roll

- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kindlustatud isikutele, kes:
 - on kantud Tervishoiuteenuse osutaja koosseisu kuuluvatesse nimistutesse;
 - on kindlustatud teises Euroopa Liidu liikmesriigis või Islandil, Liechtensteinis, Norras, Šveitsis või Suurbritannias
- Tagada teenuse kättesaadavus- ja kvaliteeditingimuste täitmine kõigi isikute osas, kes elavad või viibivad ajutiselt tervishoiuteenuse osutaja teenindamisele kuuluvas piirkonnas ja vajavad vältimatut abi.
- Tagada teenuse osutamine esmatasandi tervisekeskusele kehtestatud tingimustel ja ulatuses.
- Tagada kogu piloodi perioodiks esmatasandi teenuse osutamiseks vajaliku meeskonna olemasolu. Piloodi kohaselt kuulub perearstiabi teenuse osutamiseks meeskonda üks perearsti kvalifikatsiooniga eriarst, keda toetavad üldarstid, õed ja kliiniline assistent/id. Pooled loevad lepingurikkumiseks üldarstiabi pilootprojekti rahastamise lepingu üldtingimuste punkti 13.3.2 mõistes olukorda, kus esmatasandi teenuse osutamisel osutab teenust rohkem kui üks perearst. Lubatud ei ole mitme perearsti kombineerimine osaliste koormustega. Teise perearsti poolt teenuse osutamine on lubatud meeskonna peamise perearsti puhkuse, koolituse või haigestumise korral või kokkuleppel Tervisekassaga. Perearsti asendamine puhkuse ja koolituste ajal peab olema tagatud perearsti kvalifikatsiooniga eriarsti poolt.
- Kasutama ja arendama triaazisüsteemi selliselt, et patsient liiguks temale vajaliku spetsialisti vastuvõtule, lähtudes patsiendi abivajaduse pakilisusest ja terviseseisundist.
- Tegema muudatusi teenuse kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks lähtuvalt piloodi edukuse hindamiseks sätestatud mõõdikute vahetulemustest.
- Tagama hiljemalt 01.10.2024 digiteenindusplatvormi kasutus, mis võimaldab teha isikustatud pöördumisi 24/7. Digiteenindusplatvorm peab olema läbinud Tervisekassa partneri poolt mittefunktsionaalsete nõuete auditi hiljemalt kolm kuud peale lepingu sõlmimist.
- Tagada kõnekeskuse kasutus, mis võimaldab:
 - kõnedele vastamise tööpäevadel 8:00 – 18:00

- järjekorrateadete edastamist kliendile
- kõnede monitooringut
- tagasihelistamist.

2.3. Projekti finantseerimine

Projekt on finantseeritud Tervisekassa eelarvest.

Tervishoiuteenuse osutajale makstakse kolme nimistu pearaha vastavalt tervishoiu teenuste loetelu §-le 2. Tervishoiuteenuse osutajale makstakse baastasu vastavalt TTL § 81 koodile 4509A koefitsiendiga 0,94, kuna teenusekood 4509A sisaldab teise tegevuskoha tasu, mida antud projektis ei ole ette nähtud.

Erinevalt TTL § 3 lõikest 7 moodustab antud pilootprojektis tervisekeskuse ühtses taristus üldarstiabi osutav juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kes osutab teenust kolmele nimistule, mille suurus kokku on vähemalt 4500 isikut, täidetud on tervise- ja tööministri 29.10.2015 käskkirjaga nr 163 sätestatud ruuminõuded ning seal osutatakse ka ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenust, füsioteraapiateenust ja koduõendusteenust.

Erinevalt kindlustatud isikult tasu maksmise kohustuse Tervisekassa poolt ülevõtmise kord ja tervishoiuteenuse osutajatele makstava tasu arvutamise meetoodika § 4¹ lg 1 p 5, tervisekeskuse lahtiolekuajal võtab selles vastu vähemalt üks nimistu juures töötav arst, kes tagab kõikide tervisekeskusele määratud nimistutesse kuuluvate patsientide vastuvõtu ägeda tervisehäire korral.

Lisaks on teenuseosutajal võimalik taotleda:

1. Lisatasu täiendava õe, vaimse tervise õe, kliinilise psühholoogi või tugispetsialisti eest.
2. Lisatasu perearsti nimistut teenindava eriõe eest.
3. Asendusteenuse sõidukulu hüvitamist vastavalt TTL-s § 8 toodud tingimustele.
4. Kui tervisekeskustel tekib võimalus taotleda või saada täiendavat rahastust, on see võimalus ette nähtud ka pilootprojektis osalevale tervishoiuteenuse osutajale.

2. Mõõdikud piloodi tulemuslikkuse hindamiseks

- Patsientide kogemus teenusega (PREM) - teenusmudel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes juunis 2024 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
- Sidusraviasutuste (kiirabi, hooldekodu, KOV) tagasiside - teenusmudel peab tõestama paremat või samaväärset tulemust võrreldes juunis 2024 mõõdetud baastasemega. Hinnatakse kord aastas.
- Nimistus olevate isikute arvu langus (liikumine teistesse nimistutesse) pilootprojekti lõpus võrreldes algustasemega $\leq 3\%$
- Perearsti kvaliteedisüsteemis saavutatud tulemus vähemalt 0,8 alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.
- Auditeerimise tulemus vähemalt B alates teisest pilootprojekti aastast. Hinnatakse kord aastas.
- Kaebused Tervisekassa klienditeeninduse ja partnersuhtluse osakonna poole piloodi esimesel aastal on regulaarselt menetletud ja põhjendatud kaebuste korral abinõud puuduste kõrvaldamiseks rakendatud, teisel ja kolmandal aastal põhjendatud kaebused puuduvad.
- E-konsultatsioonide ja tavasaatekirjade suhe – vähemalt 10% kõigist saatekirjadest on e-konsultatsioonid. Hinnatakse kord aastas.

- Nimistu patsientide keskmine pöördumine EMOSse väheneb - Viimase 12 kuu jooksul EMOSse pöördunud patsientidest on rohelise/sinise triaazikategooria patsientide arv <45%. Hinnatakse kord aastas.

3. Projekti tegevusplaan

Tegevused	Eeldus/Tulem	Periood/Tähtaeg	Vastutaja
Rapla vallas esmatasandi teenuseosutaja leidmiseks projekti ja projekti rahastamise aluseks oleva lepingu koostamine	Projektiplaan ja leping on koostatud ja kooskõlastatud erinevate osapooltega	30.04.2024	Reelika Laht
Projekti kinnitamine Tervisekassa juhatuses	Projekt juhatuse poolt kinnitatud	30.04.2024	Reelika Laht
Perearsti nimistutele asendusteenuse osutaja leidmise konkursi tingimuste kokkuleppimine	Konkursi hindamiskriteeriumid on kokkulepitud	30.04.2024	Sandra Mustasaar Silja Vanaisak Reelika Laht Anu Valli
Konkursi läbiviimine, tulemuste kinnitamine ja volituste andmine lepingu sõlmimiseks	Konkurss läbi viidud ja nimistu kinnitamise otsus vormistatud	21.06.2024	Silja Vanaisak
Asendusteenuse osutajaga lepingu sõlmimine	Leping sõlmitud	28.06.2024	Anu Valli
Koostöös KOV-i ja teenuseosutajaga elanikkonna teavitamine	Elanikkond teavitatud	01.06.2024- 01.10.2024	Reelika Laht
Teenuseosutaja poolt tervisekeskuse moodustamine	Tervisekeskus on moodustatud ja tervisekeskuse leping Tervisekassaga sõlmitud	01.10.2024	Anu Valli Tiiu Rudov
Regulaarsed kohtumised teenuseosutaja ja KOV-ga projekti kulgemise hindamiseks	Regulaarsed kohtumised kord kvartalis läbiviidud ja dokumenteeritud. Probleemide korral lahendused kokkulepitud.	31.10.2024 31.12.2024 31.03.2025	Reelika Laht
Esimese tegevusaasta kokkuvõtte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõtte tehtud ja kvaliteedikriteeriumitele vastavus hinnatud	31.07.2025	Reelika Laht
Teise tegevusaasta kokkuvõtte ja kvaliteedikriteeriumite ülevaatamine	Kokkuvõtte tehtud ja kvaliteedikriteeriumitele vastavus hinnatud	31.07.2026	Reelika Laht
Piloodi tulemuste kokkuvõtte	Piloodi tulemused hinnatud ja kokkuvõtte vormistatud	31.07.2026	Reelika Laht

6. Piloodiga seotud riskid

Risk	Tagajärg	Maandamine
Ajaline risk	Konkurss ebaõnnestub ja uut asendusteenuse osutajat ei õnnestu leida	Kuulutatakse välja igale nimistule eraldi konkurss, vajadusel tuleb leida mõnele nimistule uus asendaja
Maine risk	Patsientide rahulolematuse teenuse korralduse ja teenuseosutajaga	Kommunikatsiooniplaan piirkonna elanike teavitamiseks. Patsientidelt tagasiside kogumine varaseks probleemiavastamiseks. Patsientide Tervisekassasse pöördumiste registreerimine, menetlemine ja teenuseosutajatega arutamine. Teenuseosutaja poolt paranduste sisseviimine jooksvalt kogu piloodi vältel.
Teenuse katkemine	Teenuse osutamine kvaliteet ei vasta lepingus sätestatud tingimustele ja leping on vaja ühepoolset üles öelda	Otsime pilootprojektile uue teenuseosutaja või jätkame tavapäraselt 3 nimistuga, otsides ühekaupa nimistutele teenindaja